

Edebiyat bahçesinden bir meyve...

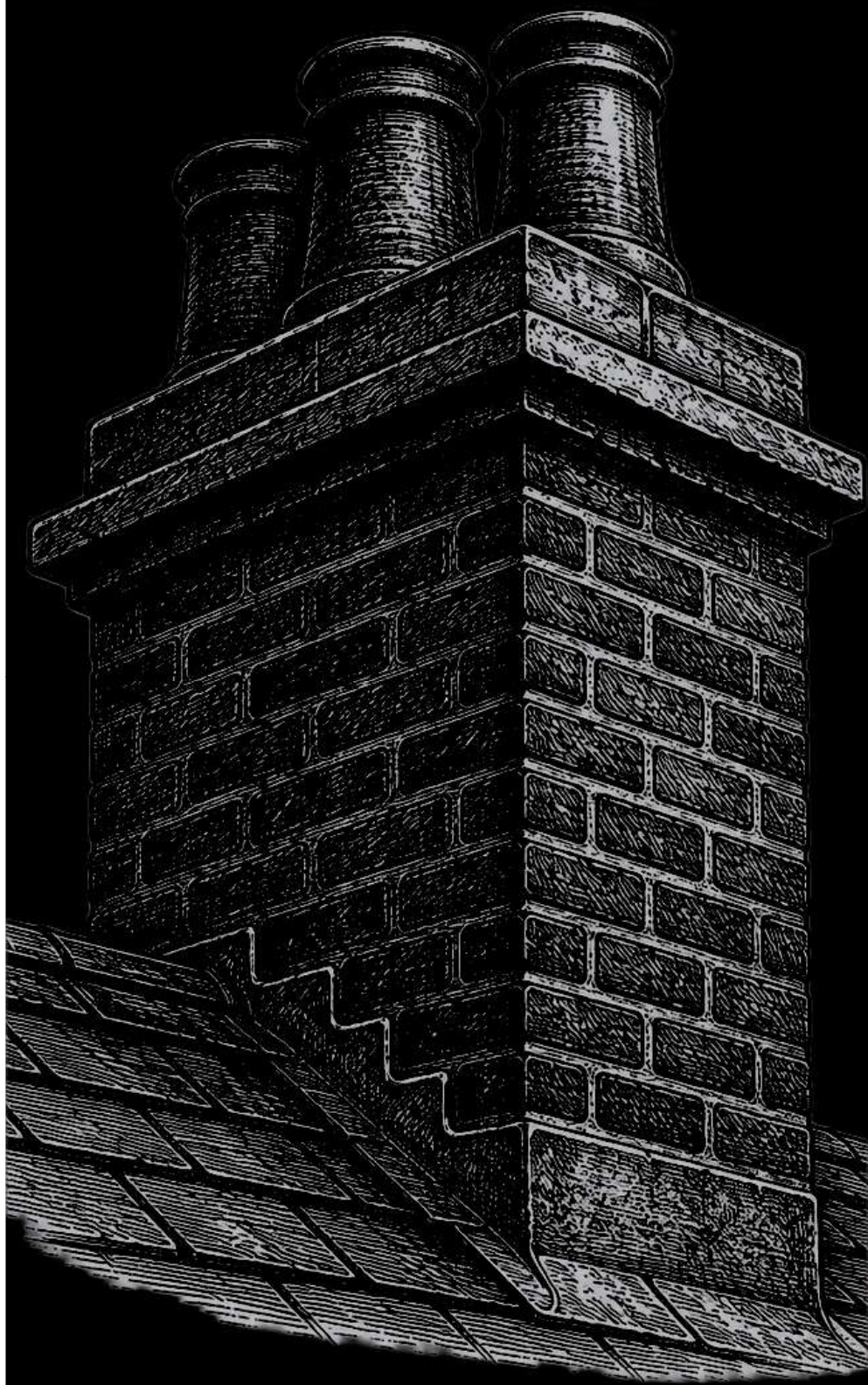

SHERLOCK HOLMES

Büyük Tuzak

m Arthur Conan Doyle, modern polisiye türünün kurucu ismidir. Onun kaleme aldığı Sherlock Holmes hikâyeleri, yalnızca suçun çözümünü değil; gözlem gücünün, mantığın ve akli muhakemenin karanlık olaylar karşısındaki üstünlüğünü anlatır. Bu anlatı dili ve karakter inşası, kısa sürede dünyanın farklı coğrafyalarında yeni metinlere fikir olmuştur.

i
d Sherlock Holmes, Osmanlı coğrafyasında da güçlü bir karşılık bulmuştur. Yazarın eserlerinin çoğu Osmanlı Türkçesine çevrilmiştir. Bunun yanı sıra onun tarzını taklit eden birçok eser kaleme alınmıştır. Dönemin yayın anlayışı içinde, bu tür metinler Sherlock Holmes adıyla sunulmuş; fakat Doyle'un eserleri arasında yer almayan, yerli ya da serbest uyarlamalar olarak ortaya çıkmıştır.

k
a Elinizdeki eser, bu geleneğin bir örneğidir. Osmanlıca baskılarında “Murabahacının Kızı” adıyla yayımlanan bu eser, Arthur Conan Doyle’a ait bir Sherlock Holmes hikâyesi değildir. Bunun yerine, Doyle’un oluşturduğu Sherlock Holmes karakterinin taklididir.

T Bu çalışma, Osmanlı Türkçesiyle kaleme alınmış, İktbal Kütüphanesi’nin meşhur hikâye-

lerinden Polislerin Piri Sherlock Holmes'un Gizli Dosyaları adlı dergide yayımlanan Murabahacının Kızı hikâyesi esas alınarak hazırlanmıştır. Metin, anlatının bütünlüğü ve atmosferi korunarak, günümüz okurunun rahatça okuyabileceği şekilde sadeleştirilmiştir.

Hikâyede Sherlock Holmes, Elizabeth Aberdeen'in esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolmasıyla bütün Londra'nın dikkat kesildiği büyük bir davanın tam ortasında belirir. Genç Lord Rochester, aleyhine düzenlenmiş kuvvetli deliller sebebiyle suçlu ilan edilmek üzereyken Holmes, mahkemede ortaya çıkar ve onun masumiyetini kısa sürede ispat edeceğini söyler. İlk bakışta sıradan bir kaçırılma vakası gibi görünen bu hâdise; sahte ocakçı kılığı, gizli buluşmalar, şantajlar, takma bir kol, Thames kıyılarındaki suç çeteleri ve yıllar öncesine uzanan bir intikam planıyla örülmüş büyük bir tuzağa dönüşür. Holmes, gerçeğe ulaşabilmek için bu kez yalnızca zekâsını değil, cesaretini ve hayatını da ortaya koymak zorunda kalacaktır.

Bu eser, bir yandan Sherlock Holmes geleneğinin Osmanlı edebiyatındaki yansımalarını gözler önüne sermektedir. Diğer yandan geç dönem Osmanlı polisiyesinin dilini, üslubunu ve hayal dünyasını bugünün okuruyla buluşturmayı amaçlamaktadır. Bu yönüyle Büyük Tuzak, yalnızca bir dedektif hikâyesi değil; aynı zamanda edebiyat tarihine açılan bir pencere niteliği taşır.

Faruk ÇINAR

اقبال كتيخانه سنك مشهور حكايه لرنندن دوسيه : ۲

(آغير برسب وشمه مكرده) شيطاني برقهقهه ساممه خراش اولديني كي
 عيني زماندهده سفيك قاويه وارديني وعلوتديني قولك ايسه شرلوق هولسك
 النده قالديني ...
 صحيفه — ۷۸
 صاحب و ناشري : اقبال كتيخانه سي
 مرجي : س. فائر

Kayıp

Hâkim, önünde duran dosyanın içindeki evrakları karıştırarak sordu:

- O hâlde siz Bay Aberdeen'le iki senedir evlisiniz?
- Evet.
- Esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolan Elizabeth'in de üvey annesisiniz, öyle mi?
- Evet üvey annesiyim. Bizim aramızdaki ilişki diğer üvey anneler ve kızları gibi değildi. Yani bizim gibi birbirini sevenine rastlamamışsınızdır.
- Bunu biliyoruz Bayan Arabella. Hizmetçileriniz de aynı şeyi söylüyor. Elizabeth'in kısa sürede size bağlandığını ve sizi ölen annesinin yerine koyduğunu da öğrendik. İşte tam da bunun için, üzücü 7 Mayıs günü hakkında bütün bildiklerinizi bize anlatın lütfen. Kızınız Elizabeth, babasının onu Londra'daki evinde son kez görmesinin ardından bir daha hiç görülmedi mi? Savcı da bu olayı takip ediyor ve Bay Rochester'i kızı kaçırmakla itham ediyor.

Bu sözler üzerine, mahkeme salonunda toplanan kalabalığın bakışları, uzun boylu, iyi giyimli genç adama çevrildi. Yüzü sararmış ve asabilesmiş olan bu genç, sanık sandalyesinde sessizce oturuyordu. O gün orada toplanan kalabalık, sürekli cinayet mahkemelerine giden, sıradan seyircilerden ibaret değildi. İngiltere'nin meşhur krallarının resimleriyle bezenmiş mahkeme salonu, bugüne kadar böylesine seçkin izleyicilerle dolmamıştı.

İngiltere'nin önde gelen iş insanları, eşleriyle birlikte salonun çeşitli yerlerine oturmuş, mahkemenin gidişatını dikkatle takip ediyorlardı. Avam takımının ileri gelenlerinden birçoklarının da salona girmenin bir çaresini bulup içeri alındıkları görülüyordu. Neredeyse bütün Londra halkı bu davayı merakla takip ediyordu. Bunun başlıca sebebi, sanık Rochester'in herkes tarafından merak edilmesi ve de mağdur olan kişilerin halk arasında oldukça meşhur olmalarıydı.

Bay Finias Aberdeen, en aşağı basamaktan başlayarak hızlı bir şekilde zenginlik ve servetin en yüksek zirvelerine kadar çıkmış ve büyük bir milyoner olmuştu. Fakat sahip olduğu bu serveti kazanmak için tuttuğu yol pek uygun değildi. Çünkü bu servetini haksız kazançlarla, özellikle de soylu ailelerden bazı gençlere verdiği borçlar sayesinde elde etmişti.

Bu yolla çok büyük servet edinmişti. Fakat bu süreçte başına gelmeyen kalmadı. Zenginliğe giden bu yolda ardında bir hayli kurban bırakmıştı. Hâliyle de çokça düşman edinmişti. Hatta bazı zamanlarda, vadesi gelen borçlarını tahsil etmek için illegal yollara başvurduğu da olmuştu.

Dünyada kıymet verdiği, samimi duygular beslediği tek kişi kızı Elizabeth'ti. Annesi, bu kızı dünyaya getirirken hayatını kaybetmişti. Bu hâdiseden sonra Finias Aberdeen on beş sene bekâr kalmıştı.

Merhamet ve şefkat namına zerre hisse sahip olmayan bu adam, kızının yüzüne baktıkça kalbinin muhabbet ve şefkatle ısındığını hissederdi. Boş vakitlerini tamamen kızıyla geçirirdi. Böylece yaptığı zalimce işlerinden kendisini temizlemek ister gibi Elizabeth'in masum dünyasına kapanmayı pek severdi.

Elizabeth on beş yaşına geldiğinde Finias tekrar evlendi. Bu evlilik, yakın arkadaşlarını ve sevdiklerini çok şaşırtmıştı. Sakinlemek ve kafa dinlemek için doktorunun tavsiyesiyle İsviçre'ye yerleşti. Bir süre burada kaldıktan sonra geri Londra'ya döndü. Bu zaman zarfında kendisi gibi İngiliz olan Bayan Arabella ile tanıştı. Onunla yeni bir yuva kurdu. Bu yeni evlilik, mutlu ve mesut bir şekilde devam ediyordu.

Bayan Arabella, eşinin ne iş yaptığını tam olarak bilmiyordu. Hatta kimsenin yardımına muhtaç olmadan kolay bir şekilde milyonlar kazandığı için başarılı bir iş insanıymış gibi kocasıyla gurur duyuyordu. Kadının, Genç Elizabeth'e gösterdiği şefkat ve ilgi, herkesçe takdir ediliyor bu sayede kendisine saygı duyuluyordu.

Evliliğin ikinci yılı henüz bitmişken 7 Mayıs 1892'de Elizabeth, dışçıye gitmek üzere öğleden sonra saat dört sularında babasının evinden çıkmıştı. Hatta işleri bitince Bayan Arabella ile doktorun bekleme salonunda buluşacaklardı. Arabella, saat beşte kararlaştırdıkları gibi buluşma noktası olan bekleme salonuna geldi. Fakat Elizabeth'in Doktor Kohler'in

daresine hiç gelmediğini öğrendi. Çok endişelenen Bayan Arabella, telefonla evi arayıp sordu fakat Elizabeth evde de değildi.

Belki gelir ümidiyle doktorun dairesinde bir saat bekledikten sonra eve döndü. Burada saat sekize kadar boşu boşuna beklemişti. Hâlâ gelen giden olmayınca belki yolunu değiştirmişti diye aramak için dört bir yana adamlar gönderdi. Belki tanıdığı birine uğramıştır diye gidebileceği her yere sordurdu. Fakat bu aramaların hiçbirisi sonuç vermedi.

Etraftan gelen haberler, düşündükleri gibi çıkmıyordu. Elizabeth'i gören olmamıştı. Genç kızın başına ne geldiği hakkında hiç kimsede en ufak bir fikir bile yoktu. Artık korkmaya başlayan Bay Finias Aberdeen'in polise başvurmaktan başka çaresi kalmamıştı. Genç kızın eşkâlini alan polis, civardaki polis merkezlerine bu garip kaybı bildirmiş ve Elizabeth'i bulmak için bütün teşkilatı seferber etmişti.

Finias Aberdeen ise korku dolu bir gece geçirdi. Saatlerin birer birer geçip gitmesine rağmen, sevgili kızının hâlâ çıkıp gelmediğini gördükçe adamcağız aklını kaybedecek gibi oluyordu.

Ertesi sabah aramalar yeniden başladı. Finias Aberdeen kızını zorla kaçırdığından şüphelendiği için Lord Rochester'den şikâyetçi oldu. İlk başlarda buna kimse bir anlam veremedi. Fakat şahitler dinlendikten sonra bu şüphelerin asılsız olmadığı anlaşıldı. Genç ve oldukça savurgan olan Lord William Rochester, yaşadığı geçici maddi sıkıntının verdiği mecburiyetle Aberdeen'e gitmiş ve ondan borç para almıştı. İmzaladığı borç senetlerinde